

for at nægte Overgangen til 2den Behandling, men en saadan Beslutning har jeg endnu ikke, ligesom jeg heller ikke endnu har taget nogen Beslutning om, hvorledes jeg vil stemme over det foreliggende Udkast. Det er kun denne Bemærkning, jeg vil gjøre, da den høitagede Cultusminister gjentog sin Forundring over denne Modstand; den hidrører netop derfra, at man ikke længere vandrer iblinde, og fordi man tildeels er bleven skuffet i sit Haab.

Schærning: Jeg troer, at den hele Betragtningssmaade om denne „Vandren iblinde“ eller Ikkvandren iblinde beroer paa en fuldkommen Misforstaaelse. Det er ganske vist, at naar Rigsdagen tager sine Forholdsregler mod en Foranstaltning, som den ikke kjender, saa vil den, dersom den er forstandig og forsigtig, sætte sine Begrænsninger skarper, skærtere, fastere og med langt større Forsigtighed, end dersom den kjendte, hvad det er, den gaaer imøde. Naar altsaa det Forslag, som vi to Gange have voteret paa en Tid, da vi ikke kjendte Betingelserne, er af os blevet anseet for at være betryggende, anseet som tilstrækkelig til at værne om Landsdelenes særlige Stilling, naar de skulle træde ind i en constitutionel Fællesstat med hinanden, saa maa det saameget mere være tilstrækkeligt for os, naar vi kjende Betingelserne og have det i vor Magt at forkaste dem eller ikke. Den høitærede Minister har simpelthen vist os den Vej, der foreligger, og jo mere umiddelbart vi gaae ind paa den, jo simplere og hurtigere vi betræde den, med desto større Sikkerhed kunne vi gaae frem med det Held, som Enhver af os efter sin særlige Anskuelse ønsker med Hensyn til det, han vil opnaae. Man skal tage et fast og sikkert Grundlag at staae paa ved denne Votering og et sikkert Kjendemerke paa det, som næste Gang ligger for. Kunne vi ikke paa denne Maade bære af og bære igjennem, kunne vi ikke opretholde Lovligheden ved Lovens Magt derved, at kun det bliver Lov, som her voteres, saa kunne vi ikke opretholde den ved noget Middel. Er der Mænd i Landet, som ville laane Regjeringen deres Hjælp til ulovlige Handlinger, saa ville de fuldt saa godt gjøre det, naar vi nu ikke votere den foreliggende

Sag 3die Gang, som naar vi votere den. Naar vi nu den 3die Gang gjøre Modstand mod et nylig af Kongen bekræftet Forslag, saa faaer den Modstand, vi gjøre paa dette Trin, for den hele ydre Verden et factieust, et beregnet Udseende. (Grundtvig: Factieust, ja det faaer den!!) — jeg siger ikke, at det er berettiget, men jeg siger, at Modstanden faaer et saadant Udseende, som Modstanden paa det næste Trin ikke vil faae; thi den vil kun blive betragtet som et simpelt Middel, hvorved vi værne om det, som vi ansee for det Helligste; Modstanden her seer ud som en Omvei, vi gaae, for ikke at komme til denne sidste Kamp; det er en skjæv Vej, vi betræde. Dersom vi kun sige: vi ønske Forandringer i det nærværende Forslag, hvorved vi kunne gjøre det Forslag, som vi see hen til, men som vi ikke tør omtale, mere passende for os, saa siger jeg: lader os gaae ind paa en Forhandling derom, men de derimod, som see, at hvilke Forandringer vi end gjøre i det nærværende Forslag, vil det andet Forslag ikke kunne komme til at passe os, de lægge deres Mening klarest, tydeligst og haandgribeligst for Dagen derved, at de blive ved at følge den Vej, som de engang have gaaet, gaae den rask, ligefrem og sikkert, og sige derved: vi holde for, at i den Samstat, som skal dannes, giver denne særlige Grundlov os en Sikkerhed, en Betyggelse, som vi have ventet, at den skulde give os ligeoverfor noget Kommende, hvorpaa, lader os sige det, vistnok Ingen har seet med noget Haab; thi vi have Alle seet det imøde med mere eller mindre Ungstelse, det er ikke rigtigt at sige, at vi have haabet at faae noget Godt. Vi have mange Gange maattet stille det frem, som om vi nærede et saadant Haab, men lad os tale reent ud af Hjertet og spørge, hvem er det egentlig, som har haabet? Er der her Noget i denne Forsamling, som ikke har vidst, at Noget maatte vi lade det komme til at mangle paa, at der var den høieste Grad af Sandsynlighed for, at, dersom ikke Verdensbegivenhederne ledede det for os, vilde der blive Noget, hvorpaa det vilde komme til at mangle. Det er det, vi maae tilstaae, det er det, vi maae være fattede paa; thi kun igjennem denne Tilstaaelse, kun igjennem denne Oprigtighed og en skarp Undersøgelse af,